

Lyngen kommune

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Vedtatt av kommunestyret 01.12.2022

K-sak 109/22

Innhold

1	Generelt om reglementet.....	3
1.1	Overordnede rammer	3
1.2	Formål.....	3
1.3	Ansvar og fullmakter	3
1.4	Rammer og begrensninger	4
1.5	Unntak	5
2	Likvide midler beregnet for driftsformål	5
2.1	Driftslikviditet	5
2.2	Overskuddslikviditet	5
2.3	Avkastningsmål.....	6
3	Forvaltning av kommunens midler med lang tidshorison t	6
4	Gjeldsportefølje og finansieringsavtaler	6
4.1	Opptak av lån.....	6
4.2	Størrelse på enkeltlån og spredning av låneopptak.....	7
4.3	Rentebinding og renterisiko	7
4.4	Lån til videre utlån.....	8
5	Rapportering og kontroll	8
5.1	Rapportering driftslikviditet	8
5.2	Rapportering lån.....	8
5.3	Kontroll.....	9
6	Langsiktige finansielle aktiva	9

1 Generelt om reglementet

1.1 Overordnede rammer

Alle kommuner skal ifølge *kommunelovens § 14-2 e* ha regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning gjelder for Lyngen kommune.

Reglementet er utarbeidet i samsvar med:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner, kap. 14 Økonomiforvaltning, av 21. juni 2019 (kl).
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuners, av 18.11.2019 nr. 1520 (finansforskriften).

Det er kommunestyret selv som skal fastsette regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement). Reglementet skal forelegges kommunestyret til behandling minst en gang i hver kommunestyreperiode.

Reglementet trer i kraft fra den dag det er vedtatt i kommunestyret, og er gjeldende til kommunestyret vedtar et nytt finansreglement.

Finans- og gjeldsforvaltningen må samsvare med egen kunnskap om forvaltningen, også når kommunen benytter ekstern kompetanse.

1.2 Formål

Formålet med reglementet er å:

- sikre at kommunens finans- og gjeldsforvaltning drives i samsvar med gjeldende lover og regler, og i henhold til kommunestyrets til enhver tid gjeldende vedtak
- ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelse om å legge forholdene til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale fellesinteresser
- utgjøre en samlet oversikt over rammer, retningslinjer og begrensninger som gjelder for kommunens finansforvaltning
- definere hvilke avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler, samt midler beregnet for driftsformål og opptak av lån/gjeldsforvaltning
- sikre at løpende betalingsforpliktelser innfris ved forfall
- sikre gode rutiner rundt plassering av overskuddslikviditet
- lavest mulig total kostnad på lånte midler innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader

1.3 Ansvar og fullmakter

Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltningen. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.

All fullmakt, som i dette reglementet er delegert til rådmannen av kommunestyret, kan rådmannen delegere videre.

Iht. delegeringsreglement for Lyngen kommune har kommunestyret gitt økonomisjef følgende fullmakter:

Forvaltning av lån (se eget reglement for låneopptak):

- Gjennomføre opptak av lån (lån i bank og finansinstitusjoner, samt obligasjons- og sertifikatlån i finansmarkedet) etter lovlig vedtak fattet i kommunestyret
- Gjennomføre refinansiering av eksisterende lån
- Avtale lånetidspunkt og lånevilkår
- Fullmakt til å signere låneavtaler/gjeldsbrev etter lovlig vedtak i kommunestyret
- Etablering av trekkrettighet i kommunens hovedbankavtale inntil 30 mill. kroner

Plassering av ledig likviditet

- Foreta plasseringer som bankinnskudd og særtilkåp
- Foreta plasseringer i pengemarkedsfond/rentefond

1.4 Rammer og begrensninger

Reglementet omfatter forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Kommunen har per i dag ingen langsiktige finansielle aktiva jf. punkt 6 og inneholder derfor kun regler for:

- forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- forvaltning av kommunens gjeldsportefølje

Kommunen kan ikke pådra seg finansiell risiko utover rammer som er vedtatt i dette reglementet og overordnet økonomireglement¹, eller benytte finansielle instrument som ikke er eksplisitt nevnt i dette reglement.

Finansforvaltningen skal bygge på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.

Kommunestyret tar gjennom fastsettelse av dette reglement, stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko.

Finans- og gjeldsforvaltningen i Lyngen kommune har som overordnet mål å sikre en tilfredsstillende avkastning, samt stabile, forutsigbare og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer, og søkes oppnådd gjennom delmålene:

- Det skilles mellom driftslikviditet og overskuddslikviditet.
- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet, inkludert trekkrettigheter, til å dekke løpende forpliktelser.
- Midlene skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet.
- Plassert overskuddslikviditet skal over gitt tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene. Plasseringene skal til enhver tid følge gjeldende bransjestandarder for verdipapirfondenes forening.
- Lånte midler skal over gitt tid bidra til å gi kommunen lavest mulig netto finansutgifter, innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, samtidig som det sikres størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling.

Kommunen skal i størst mulig grad søke å utarbeide og finansiere investeringer som kvalifiserer til «grønne» lån såfremt disse har konkurransedyktige vilkår sammenliknet med ordinære lån.

¹ Jf. økonomireglement vedtatt 13.06.2019, kap. 2.2 pkt. 3

1.5 Unntak

Kommunens aksjer og ansvarlige lån i ulike selskaper som er næringspolitisk eller samfunnsmessig motivert (selskapene fremgår i kommunens eierskapsmelding) omfattes ikke av dette finansreglementet siden investeringene og eierskapene ikke er finansielt motivert. Det samme gjelder kommunes videreutlån av Husbankmidler, samt kommunens pensjonsavtaler.

2 Likvide midler beregnet for driftsformål

Kommunens likvide midler består av de til enhver tid innestående midler på kommunens bankkonti og plassering av overskuddslikviditet i henhold til dette reglementet. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Plassering av likvide midler skal oppfylle de etiske retningslinjene som [statens pensjonsfond utland](#) kap. II til enhver tid benytter, samt i størst mulig grad bidra til og ivareta miljø og bærekraft.

Det skilles mellom driftslikviditet og overskuddslikviditet.

2.1 Driftslikviditet

Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet som minst er like stor som forventet gjennomsnittlig månedlig likviditetsbehov de neste 3 måneder. All likviditet utover dette utgjør overskuddslikviditet.

Kommunens driftslikviditet skal være plassert i bank i henhold til kommunens hovedbankavtale og det kan ikke inngås avtale om tidsbinding.

2.2 Overskuddslikviditet

Kommunens overskuddslikviditet kan plasseres i henhold til følgende retningslinjer:

A. Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- Lyngen kommunes avkastningsreferanser for plassering av overskuddslikviditet er:
 - 3 måneders NIBOR (Norwegian InterBank Offered Rate) + margin.
- Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 3 måneder.
- Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 10 mill.

B. Andeler i pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- Midler kan bare plasseres i fond forvaltet av selskap med konsesjon til forvaltning gitt av Finanstilsynet
- Det kan bare plasseres middel i pengemarkedsfond som er klassifisert i gruppene «*Pengemarkedsfond med lav risiko*» eller «*Pengemarkedsfond*» ut fra Verdipapirfondets forening (VFF) sin bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond

- Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten («*kredittdurasjon*») i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 18 måneder
- Det skal ikke være avgrensninger på uttaksretten i fondene som brukes og midlene skal være tilgjengelig innen tre til fem virkedager
- Det kan ikke plasseres middel i pengemarkedsfond som inneholder fondsobligasjoner

C. Plasseringsbegrensninger

Kommunens likvide midler til driftsformål skal plasseres på konto hos hovedbankforbindelsen. eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker.

- Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon skal ikke overstige 2 prosent av institusjonens forvaltningskapital.
- Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 prosent av fondets forvaltningskapital.
- Det skal ikke foretas direkte plassering i rentebærende papirer.

2.3 Avkastningsmål

Målsettingen med plasseringen av overskuddslikviditet er å oppnå en høyere avkastning enn normal bankrente i hovedbankavtalen, samt over tid en høyere avkastning enn norske statsobligasjoner (ST1X).

3 Forvaltning av kommunens midler med lang tidshorison

Som nevnt over anses ikke investeringer i aksjer og ansvarlige lån av næringspolitiske eller samfunnsmessig motiverte begrunnelser som finansielle aktiva. Finansielle aktiva vil dermed utgjøre driftslikviditet og overskuddslikviditet som behandles etter retningslinjene nevnt over. Utover dette benyttes ikke andre finansielle instrumenter i kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Det betyr at kommunen ikke plasserer midler i aksjer eller aksjefond, obligasjoner eller obligasjonsfond, ansvarlige lån eller egenkapitalbevis.

Dersom kommunen på et fremtidig tidspunkt har til hensikt å etablere forvaltning av finansielle midler med lang tidshorison, vil dette finansreglement bli oppjustert med nødvendige og tilstrekkelige rammer og retningslinjer for slik forvaltning. Det endrete finansreglement vil bli vedtatt av kommunestyret før oppstart av forvaltning av finansielle midler med lang tidshorison.

4 Gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Med gjeld menes lån til finansiering av investeringer som bokføres under langsiktig gjeld i Lyngen kommunes balanse.

4.1 Opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye ordinære lån i budsjettåret. Vedtaket skal som minimum angi lånebeløp.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenne lånevilkår, og for øvrig forvalte kommunens innlån etter de retningslinjer som fremgår av dette reglement, og i tråd med bestemmelsene i KL § 14-14, § 14-15, § 14-16 og § 14-17 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

Følgende kriterier legges til grunn ved låneopptak:

- Valuta: Det kan kun tas opp lån i norske kroner (NOK).
- Valg av låneinstrumenter: Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån). Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.
- Tidspunkt for låneopptak: Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov og vedtatt investeringsbudsjett.
- Konkurrerende tilbud: Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelse. Det skal innhentes minst to konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra denne regelen ved låneopptak i statsbank (Husbanken).
- Grønne lån skal vurderes dersom kommunen har investeringsprosjekt som tilfredsstillende kriteriene for dette.

Øvrige finansieringsavtaler gjelder finansielle leieavtaler som også skal betraktes som et gjeldsforhold, og renterisikoen i slike avtaler skal regnes med i gjeldsporteføljens samlede renterisiko.

4.2 Størrelse på enkeltlån og spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende prinsipper:

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b) Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 40 prosent av den samlede låneporteføljen.
- c) Lån med forfall, evt. med långivers rett til å kalle inn lånet, inntil 12 måneder frem i tid skal ikke utgjøre mer enn 10 prosent av den samlede låneporteføljen.
- d) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.

4.3 Rentebinding og renterisiko

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Videreformidlingslån fra Husbanken, samt en beregnet andel av kommunens totale lånegjeld som er knyttet til rentekompensasjonsordninger eller selvkostområdet (VA) skal til enhver tid ligge med flytende rente.

Netto lånegjeld = brutto lånegjeld ekskl. pensjonsforpliktelser per 1.1. - videreformidlingslån - ubrukte lånemidler

Netto renteeksponert gjeld = netto lånegjeld - gjeld knyttet til VA - gjeld knyttet til rentekompensasjonsordninger

Netto renteeksponering = netto renteeksponert gjeld – likviditet som ikke er lånefinansiert. Dette gir en indikasjon på hvor sårbar kommunen vil være for en endring i rentenivået.

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- a) Renterisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall, herunder spesielt for gjeldsporteføljen med fast rente.

- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (vektet rentebindingstid/durasjon) på samlet rentebærende gjeld skal søkes optimalisert med tanke på forutsigbarhet og lavest mulig risiko, og bør fortrinnsvis ligge mellom 1 og 5 år.
- c) Minimum 1/3 av gjeldsporteføljen bør ha flytende rente (rentebinding kortere enn et år), minimum 1/3 bør ha fast rente og 1/3 vurderes ut ifra markedssituasjonen.
- d) Andelen av netto renteeksponert gjeld som har fast rente over 1 år kan maksimalt utgjøre 50%.
- e) Det gis ikke anledning til å benytte finansielle instrumenter som framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP).

4.4 Lån til videre utlån

Startlån for videre utlån tas opp i Husbanken i henhold til kommunestyrets budsjettvedtak med eventuelle endringer ved egne vedtak i budsjettåret. Lånets løpetid og andre vilkår knyttet til låneopptaket velges av økonomisjef. Andre videre utlån gjennomføres i tråd med kommuneloven § 14-17.

5 Rapportering og kontroll

Rapportene om finans- og gjeldsforvaltning skal gi en beskrivelse og vurdering av finansiell risiko og avkastning iht. til dette reglementet.

5.1 Rapportering driftslikviditet

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, egne rentebetingelser og markedrenter. Dessuten sammensetningen av aktiva/likviditet. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang, i forbindelse med årsberetningen, legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. Rådmannen skal opplyse om forhold som kommunestyret eller fylkestinget har stilt krav om at det skal opplyses om.

Rapporten skal i tillegg angi følgende:

- a) Rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer, endring i risikoeksponering, markedsverdi av finansielle midler, samlet og for hver gruppe
- b) Det skal rapporteres om kommunen har noen tidsbinding på plassert likviditet
- c) Dersom kommunen har andeler i pengemarkedsfond, skal rådmannen rapportere på kriteriene knyttet til plasseringen
- d) Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet

5.2 Rapportering lån

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang, i forbindelse med årsberetningen, legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. Rådmannen skal opplyse om forhold som kommunestyret har stilt krav om at det skal opplyses om.

For gjeldsforvaltningen skal det i tillegg rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån så langt i året, inkl. avtaler om finansiell leasing

- De finansielle forpliktelsesenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- Rådmannens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet
- Resultat av stresstest

5.3 Kontroll

Rådmannen skal utarbeide nødvendige rutiner som sikrer at finans- og gjeldsforvaltningen utøves i tråd med dette reglement, i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomireglement, iht. gjeldende lov og forskrift, samt rutiner for å avdekke evt. avvik.

Ved konstatering av avvik mellom faktisk forvaltning og reglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal rapporteres til kommunestyret ved neste ordinære finans- og gjeldsrapportering sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

Reglementet skal være gjenstand for betryggende kontroll. Garanti- og finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om reglementet legger rammer for en finans- og gjeldsforvaltning som er i tråd med kommunelov og forskrift. I tillegg skal uavhengig kompetanse påse at rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet foreligger. Rådmannen skal sørge for at slike vurderinger innhentes, eksternt eller gjennom kommunes revisor.

Kvalitetssikring av reglementet skal finne sted ved endring av reglementet og før kommunestyret vedtar nytt, endret reglement.

6 Langsiktige finansielle aktiva

Forskrift om kommuners finans- og gjeldsforvaltning skiller mellom forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva atskilt fra kommunes midler beregnet for driftsformål.

Langsiktige finansielle aktiva regnes som den delen av kommunens finansielle midler som i henhold til budsjetter og prognoser/planer ikke skal benyttes til drift, investeringer eller nedbetaling av gjeld i løpet av de neste 5 årene.

Lyngen kommune har per d.d. ingen langsiktige finansielle plasseringer og heller ikke rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva.

Dersom kommunen på et fremtidig tidspunkt har til hensikt å etablere forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, vil dette reglementet bli oppjustert med nødvendige og tilstrekkelige rammer og retningslinjer for slik forvaltning. Det endrede reglement vil bli vedtatt av kommunestyret før oppstart av forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.